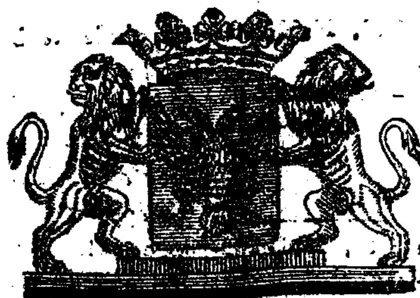
N°. 175. A°. 1839.

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag 31 October.

De Begrootingen.

De begrooting van uitgaven voor 1839, gelijk zij in december 1838 vastgesteld werd, (*Staatsblad* No 47, — *Staats-Courant*, 2 jan. 1839) luidde:

I Hoofdst.,	Huis des Konings		f 1,425,000.00
II »	De Secretarie van Staat en de Hooge Kollegiën .		- 534,100.00
III »	Departement van Buitenlandsche Zaken . .		- 797,600.00
IV »	» » Justitie		- 1,477,000.00
V »	» » Binnenlandsche Zaken . .		- 3,049,850.00
VI »	» voor de Zaken der Herv. Kerk, enz.		- 1,373,500.00
VII »	» » van de Roomsch-Katholieke Eeredienst . .		- 400,000.00
VIII »	» van Marine		- 4,750,000.00
IX »	» van Financiën. A Nationale schuld. . .	f 15,214,895.00	
	B Kosten van het departement en verdere administratiën, pensioenen, enz. . -	5,483,743.17	- 20,698,638.17
X »	» van Oorlog		- 11,000,000.00
XI »	» » Koloniën		- 93,840.00
		Totaal	f 45,599,528.17

De begrooting van uitgaven, gelijk zij thans voorgesteld is voor 1840, (*Staats-Courant*, 26 oct.) luidt:

I Hoofdst.,	Huis des Konings		f 1,425,000 00
II »	De Secretarie van Staat en de Hooge Kollegiën.		- 534,100 00
III »	Departement van Buitenlandsche Zaken .		- 831,600 00
IV »	» » Justitie		- 1,468,900.00
V »	» » Binnenlandsche Zaken .		- 3,222,900 00
VI »	» voor de zaken der Herv. Kerk, enz		- 1,391,200.00
VII »	» » » » van de Roomsch Katholieke Eeredienst . .		- 400,000 00
VIII »	» voor de Marine . . .		- 5,250,000 00
IX »	» van Financiën. A. Nationale schuld . . .	f 21,458,205 00	
	B Kosten van het departement en verdere administratiën, pensioenen, enz. . -	6,111,795 00	- 27,570,000.00
X »	» van Oorlog . . .		- 14,191,500.00
XI »	» » Koloniën . . .		- 94,300.00
		Totaal	f 56,378,600 00

De begrooting voor 1840 is derhalve bijna elf millioen hooger dan die voor 1839; — ten gevolge van sinds de schikking met België ingevoerde bezuinigingen!

Tot dekking der uitgaven voor 1840 wordt thans de volgende begrooting van middelen voorgesteld:

A.	*Directe Belastingen*		f 15,239,082.53
B.	*Accijnsen*	f 13,577,500.00	
	Opcenten op de Accijnsen . .	- 1,738,875.00	
			- 15,316,375.00
C.	*In- en Uitgaande Regten en Scheepvaart-regten* .		- 3,850,000.00
D.	*Indirecte Belastingen* . .		- 6,875,000.00
E.	*Regt van waarborg op de Gouden en Zilveren werken.*		- 140,000 00
F	*Posterijen*		- 1,450,000 00
G.	*Loterij*		- 460,000.00
H.	*Jagt en Visscherij*		- 95,000.00
I	*Inkomsten der Domeinen van Z K H Prins Frederik der Nederlanden*, overgedragen bij de wet van 25 mei 1816 (Staatsblad n°. 25)		- 190,000.00
K.	*Verkoopingen en verschillende ontvangsten.* .		- 500,000.00
L.	*Uitkeering uit de geldmiddelen der Overzeesche bezittingen.*		- 11,220,000.00
M.	*Het overschot van hetgeen de opbrengst der middelen over* 1837, *meerder heeft bedragen, dan voor dezelve is geraamd, volgens de rekening van de Generale Thesaurie, op den* 1*sten januarij* 1838		- 450,841.03
N.	*Uit hetgeen reeds gebleken is, dat de opbrengst der middelen over* 1838, *meerder heeft bedragen, dan daarvoor is geraamd*		- 600,000 00
		TOTAAL	f 56,386,298.56

Deze begrooting is gelijkluidend met die van het vorige jaar, behoudens de volgende uitzonderingen:

1°. Dat de IN- EN UITGAANDE REGTEN EN SCHEEPVAART-REGTEN (lit C), thans geraamd zijn op f 3,850,000; terwijl op de begrooting voor 1839 de rubriek C. IN- EN UITGAANDE REGTEN genoteerd zijn op f 3,600,000. De opbrengst van den Schelde-tol, die nu onder de SCHEEPVAART-REGTEN zal zijn begrepen, schijnt dus op f 250,000 te worden geraamd.

2°. Dat de VERKOOPINGEN EN VERSCHILLENDE ONTVANGSTEN (lit. K.) thans op f 500,000 geraamd, ten vorige jare slechts op f 470,000 geraamd waren.

3°. Dat de UITKEERING UIT DE GELDMIDDELEN DER OVERZEESCHE BEZITTINGEN (lit L) thans genoteerd wordt f 11,220,000; terwijl zij ten vorigen jare slechts op f 1,200,000 gesteld was.

4°. Dat thans onder lit. M figureert een overschot uit de middelen over 1837 ten bedrage van f 450,841.03.

Op de begrooting van het vorige jaar figureerde er onder lit. M eene som van f 600,000, onder den titel AANVULLING UIT HETGEEN DE OPBRENGST DER MIDDELEN OVER 1837 MEERDER HEEFT BEDRAGEN DAN VOOR DEZELVE IS GERAAMD.

Op de thans voorgestelde begrooting figureert er (lit. N) eene gelijke som van f 600,000, onder den titel: UIT HETGEEN REEDS GEBLEKEN IS, DAT DE OPBRENGST DER MIDDELEN OVER 1838 MEERDER HEEFT BEDRAGEN DAN DAARVOOR IS GERAAMD.

Deze rubriek is des te curieuser omdat er in december 1838 eene *suppletoire begrooting* van f 289,316 was toegestemd, *tot bestrijding der meerdere uitgaven* dan op de begrooting voor dat jaar waren bewilligd en die zelfs niet uit de som voor onvoorziene behoeften konden worden goedgemaakt. Terwijl er dus nog den 15[den] december eene wet werd daargesteld tot dekking van een *te kort* over het jaar 1838 (*Staats-Courant* 28 dec.), heeft men nu *een overschot* van f 600,000 uit de opbrengsten van dit jaar!

Voorts zou die suppletoire som van f 289,316 worden goedgemaakt uit hetgeen de opbrengst der middelen over 1837 meer had bedragen dan voor dezelve was geraamd

Op de begrooting van middelen, voor 1839, had men echter reeds eene som van f 600,000 als zoodanige batige post opgegeven.

En op de begrooting, die men thans voorstelt, komt er nogmaals een overschot voor uit de middelen van 1837 ten bedrage van f 450,841.

Dat gezegende jaar 1837 leverde dus op:

1°.	een overschot van	f 600,000,	ontdekt in najaar 1838
2°.	» » »	- 289,316,	» » » 1838
3°.	» » »	- 450,841,	» » » 1839
		f 1,340,157	

Nog al aardig Geve de hemel dat 1837 zoo voortga!

Maar het voorname middel ter bestrijding der aanmerkelijk hoogere uitgaven voor 1840 aangevraagd, is de *uitkeering uit de geldmiddelen der Oost-Indische bezittingen* Die geldmiddelen zullen nu uitkeeren f 11,220,000; terwijl zij het vorige jaar slechts f 1,200,000 hadden uitgekeerd Hier verlieze men niet uit het oog, dat er tevens voortgesteld wordt eene schuld van f 56 millioen op de Oost-Indische bezittingen te leggen, waarvan losrenten tegen 5 pCt worden uitgegeven, ingaande op zoodanig tijdstip in 1840 als Z. M. nader zou bepalen. Het blijve in het midden of de Oost-Indische bezittingen nu wezenlijk 10 millioen vruchtbaarder geworden zijn dan in 1838 ten gunste van 1839, dan wel of die 10 millioen uit de gelden der leening zullen worden genomen. Wij laten dit aan ieders beoordeeling over. Ingeval dat de 10,020,000 gevonden worden uit de leening, zoo bestaat er hier reeds, met andere woorden, een *deficit* van . . . f 10,020,000.00

Voorts zullen, (uit de leening ontwijfelbaar) de O. I. bezittingen provisioneel de som van f 5,600,000, Belgisch aandeel in de schuld, welke nu *reeds op de begrooting* (rubriek financiën) *is afgetrokken*, verstrekken; zoodat onze volgende begrootingen door de overschrijving op het Belgische schuldboek niet meer zullen worden verminderd, en onze uitgaven dezelve blijvende, er jaarlijks een soortgelijk *deficit van tien millioen* blijven zou, steeds uit de O. I. geldmiddelen te bestrijden? ?

Wijders zullen er (volgens art. 2 van het ontwerp van wet tot vaststelling der middelen tot dekking van de uitgaven over 1840) ter voorziening in de buitengewone pensioenen, lijfrenten, worden gebezigd:

a Eene uitkeering van f 828,836 door het amortisatie-syndicaat aan de schatkist te doen.

Transport *f* 10,020,000.00

b. Eene uitkeering van *f* 215,000 dito dito, te zamen, met andere woorden wederom een deficit daarstellende van . . - 1,043,836.00

Wij zeggen *een deficit*, vermits de kist van het syndicaat geledigd zijnde door zoodanige uitkeeringen, naderhand weder uit leeningen zal moeten gevuld worden.

Op die wijze wordt het jaar 1840 ingetreden met een deficit van *f* 11,063,836.00

Waarin de betaling door België van deszelfs toegewezen aandeel in de schuld, niets vermindert; en in de onderstelling nog dat de opgegevene begrooting volledig is, en er geene posten zijn weggelaten, die, gelijk de heer LUZAC in december 1838 zeide: *wel en wettig tot onze waarachtige en jaarlijksche* behoeften behooren.

Daarbij zouden de O. I. geldmiddelen jaarlijks moeten opleveren:

1°. De *f* 11,220,000 op de begrooting geplaatst . .	*f* 11,220,000.00
2°. Interessen der 4 pCt. leeningen van 1836 ten bedrage van *f* 30,000,000	1,200,000.00
3°. Interessen der 5 pCt. leening 1837, ten bedrage van *f* 8,400,000	420,000.00
4°. Idem maart 1838 ten bedrage van 8,500,000 . . .	425,000.00
5°. Idem dec. 1838 van *f* 19,000,000 5 pCt. . . .	950,000.00
6°. Idem der nu voorgestelde *f* 56,000,000 à 5 pCt. . .	2,800,000.00
Provisioneel aan te vangen van 1842, ter aflossing der laatste schuld, ten minste een millioen (art. 3 van het wetsontwerp)	1,000,000.00
	f 18,015,000.00

EGYPTE.

Alexandrië, *6 oct.* *Mehemed-Ali* bevindt zich nog steeds op zijne reis naar Neder-Egypte. Zijne laatste brieven zijn uit Kaifar Magiar; volgens dezelve was hij voornemens zich naar Caïro te begeven. Men wil thans met zekerheid weten, dat *Mehemed* onderhandelingen met *Chosrew* pacha aangeknoopt heeft. (*A. Z.*)

ITALIE.

Turin, *15 oct.* De spoorweg van Chambery naar Bourget (in Savoje) is den 5den october in tegenwoordigheid van Z. M. den koning van Sardinië geopend. Hij is twee uren lang, en loopt bijna geheel langs een kanaal en eene allee van populieren, en heeft het uitzigt op de gebergten en de oevers van het meer van Bourget. De talrijke bezoekers van Aix winnen daarbij eene aangename wandeling, en de handel van Frankrijk met Italië, die tot nog toe met vragtwagens over Lyon en Chambery gedreven werd, zal door den spoorweg, in verband met de stoomboot tusschen Lyon en Bourget, aanmerkelijk bespoedigd worden. (*Pr. St. Z.*)

DUITSCHLAND.

Weimar, *22 oct.* De groothertog is op het punt om eene reis naar Holland te maken, ten einde zijnen brooder, den hertog *Bernhard*, met een bezoek te verheugen. Zijne afwezigheid zou drie weken duren. (*L. A. Z.*)

FRANKRIJK.

Parijs, *26 oct.* De openbare meening begint zich meer voor den spoedigen aanleg van ijzeren spoorwegen te verklaren. Het aangenomen beginsel is, dat de staat zich zal belasten met dergelijke wegen, waarvoor zich geene geschikte ondernemers opdoen; doch desniettegenstaande verlangt het bewind den weg naar België onder eigen beheer te houden. Over deze aangelegenheid wordt thans ernstig door de commissie beraadslaagd.

Men spreekt thans, zoo hier als in Engeland, met veel lof, van aldaar genomene proeven, om ijzeren wegen langs vaarten en kanalen aan te leggen, ten einde volks- en vrachtschuiten met eene vermeerderde snelheid, en zonder een al te schadelijken golfslag, met stoomwagens voort te trekken.

Parijs, *21 oct.* Men leest in het ochtendblad der bewindslieden berigten uit Toulon van den 22sten, waarin voorkomt, dat M. de gravin *d'Oultremont* den [illegible] aldaar was aangekomen en de reis naar Napels had vervolgd.

— De brieven uit Madrid van den 20sten, melden, dat bij het bewind der koningin op nieuw ernstig is beraadslaagd over eene ontbinding der Cortes. Indien men niet tot dergelijken maatregel overging, zoude eene wijziging van het ministerie denkelijk moeten volgen.

Twee bataljons van *Cabrera* zijn weder in de provincie Guadalaxara gevallen, en hebben allerwege brandschatting opgehaald en vee geroofd.

BELGIE.

Brussel, *27 oct.* Koning *Leopold*, die in Wiesbaden een bezoek heeft gehad van vorst *Metternich*, wordt uiterlijk tegen zaturdag terug gewacht. Men rekent dat de aangelegenheid van het huwelijk van koningin *Victoria* met zijnen neef *Albert* zoo verre is gevorderd, dat zijne reis naar Engeland welligt niet noodig zijn zal.

— De *Commerce Belge* bevat eenen brief uit Antwerpen, waarin gezegd wordt, dat de heeren *Copes van Hasselt*, *Boye* en *Leclerq*, Nederlandsche commissarissen voor de regeling der scheepvaart en van het loodswezen op de Schelde, zich den 28sten dezer, des morgens ten 10 ure, aan het hôtel van het provinciale gouvernement aldaar hebben vereenigd, ten einde te beraadslagen en definitief te besluiten omtrent de kwestie van het loodswezen.

Brussel, *28 oct.* Gisteren namiddag is te Gent eene *meeting* gehouden. Gelijk men denken kan, was zij zeer talrijk bezocht, want de gisting, door de verkiezingen van aanstaanden maandag te weeg gebragt, en de scherpe en vinnige polemiek der Gentsche dagbladen houden de gemoederen opgewekt. Men merkt op dat thans ôok de Orangisten weder een levendig deel aan de verkiezingen nemen en de *Messager de Gand*, die eene poos geheel ingeslapen scheen, voert thans weder schamperder taal dan immer.

NEDERLANDEN.

Amsterdam, *29 oct.* Het schijnt zeker, dat de zwarigheden, welke zich bij de commissie te Utrecht hebben opgedaan, van tweederlei aard zijn. De eerste betreffen vorderingen, welke België vermeent ten onzen laste te hebben, en die men zou willen compenseren met de vijf millioenen, door dat rijk jaarlijks aan Holland te betalen. Hieromtrent valt er geen twijfel of België zal het onredelijke en onwettige van dien eisch inzien. Artikel 13 des traktaats van 19 april 1839 is te duidelijk, dan dat hetzelve dergelijk stelsel ooit zou kunnen regtvaardigen. De anderen ontstaan uit de wijze van overschrijving of wel van kapitalisatie der schuld, door België jaarlijks aan ons te voldoen. Ten dien opzigte weten wij stellig, dat men zich dezerzijds allezins heeft bereid betoond om aan de redelijke verlangens van België te gemoet te komen. De inschikkelijkheid, door Holland aan den dag gelegd, behoeft dus slechts te Brussel magevolgd te worden, om de vriendschappelijke verhouding tusschen de beide landen, welke de wederzijdsche belangen vorderen, en waarop de minister van financiën in zijne jongste redevoering het vooruitzigt opende, spoedig te doen plaats grijpen. (*H*)

's Gravenhage, *28 oct.* Z. M. heeft bepaald, dat de luitenant-generaal *Vermasen*, die het bevel voert in het 2de militaire commando, met mei aanstaande zijn hoofdkwartier te Deventer zal vestigen.

— Men schrijft, dat het Z. M. behaagd heeft, den generaal-majoor *van Balveren* eervol te ontslaan van de hem opgedragene inspectie over de dépôts der afdeelingen en regementen kurassiers, met bepaling, dat hij het toezigt zal blijven behouden over de paardenstoeterij te Borculo en over de koninklijke rijschool te 's Gravenhage.

— Na den afloop van het committé generaal is heden de centrale afdeeling van de Tweede Kamer vergaderd geweest en heeft dezelve den loop der werkzaamheden geregeld. Reeds morgen zullen de afdeelingen derzelver raadplegingen aanvangen, en wel in de eerste plaats over de aangeboden ontwerpen, nopens de nationale militie, de aandeelen van de ambtenaren van het openbaar ministerie in de geldboete en den duur der verantwoordelijkheid van de hypotheek-bewaarders, enz.

Haarlem, *28 oct.* Naar men verneemt, is dezer dagen, door tusschenkomst der gemeente-besturen, ter kennis der belanghebbenden gebragt, dat voor het vee, hetwelk aan de tongblaar, of het mondzeer, komt te sterven, geene te gemoetkoming uit het fonds voor den landbouw wordt verstrekt, dan alleen voor deszelfs uiterlijke bekleedselen.

Arnhem, *30 oct.* Gisteren is alhier aangekomen Z. K. H. de aartshertog *Maximiliaan* van Oostenrijk en Z. K. H de *Erfprins van Modena*, met gevolg. Na alhier in het logement *de Zon*, bij den heer *de Haas*, nachtverblijf gehouden en heden morgen ten half 8 ure de H. mis in de St. Walburgs kerk te hebben bijgewoond, hebben Hoogstdezelve hunne reis over Nijmegen voortgezet.

BEURSBERIGT.

29 oct. 1839.

Holland. Werkelijke schuld à $2\frac{1}{2}$ pCt. $51\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{8}$; dito 5 pCt. $98\frac{13}{16}$, $99\frac{1}{8}$, $98\frac{7}{8}$; Uitgestelde schuld $1\frac{15}{128}$, $\frac{29}{32}$, Kansbiljetten $f\,24\frac{1}{16}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{16}$; Amortisatie-Syndicaat à $4\frac{1}{2}$ pCt. $92\frac{1}{8}$; Handelmaatschappij à $4\frac{1}{2}$ pCt. $166\frac{5}{8}$, $167\frac{1}{2}$, 167; Oostindische leening à 5 pCt. $95\frac{1}{8}$, $\frac{5}{16}$, $\frac{1}{8}$; Aandeelen Rijnspoorweg à $4\frac{1}{2}$ pCt. $98\frac{1}{4}$.

Mengelwerk.

De financiële voorstellen van het Bestuur, in verband met de artikelen in de Arnhemsche Courant.

(*Ingezonden.*)

Tot dat ik in eene *derde reeks van artikelen over Nederland's financiën* de verscheidene, in de zitting van ll. vrijdag door den minister van financiën aan de Tweede Kamer voorgedragen gewigtige wetsontwerpen nader zal behandelen, zal het niet ongepast kunnen worden geacht, aanteekening te houden van de volgende punten:

1°. In de vroegere artikelen in de *Arnhemsche Courant* was (in weerspraak met zekere dagbladen) beweerd, dat het budget van den staat, na het sluiten van den vrede met België, niet zoude verminderen, gelijk velen onvoorzigtig zich hadden gevleid, maar juist integendeel zoude komen te vermeerderen. De ministeriële voorstellen hebben de juistheid dier redenering reeds gestaafd. De hoofdsom der begrooting voor 1839 was *f* 45,599,528.17,

Voor het jaar 1840 is gevraagd *f* 56,378,600. — Bij gevolg eene vermeerdering van *f* 10,779,071.83.

2º.) In de vroegere artikelen was (in weerspraak met zekere dagbladen) beweerd, dat met het ophouden der buitengewone omstandigheden niet tevens de buitengewone kosten van marine en oorlog zouden ophouden. Wel nu! Op het budjet van 1839 waren voor de beide departementen te zamen *f* 15,750,000 uitgetrokken. Voor 1840 vraagt het gouvernement *f* 5,250,000 en *f* 14,191,500, te zamen *f* 19,441,500. Er zijn dus *f* 3,691,500 van het buitengewone op het gewone budget overgeplaatst. Voorts is uit denzelfden hoofde het hoofdstuk der pensioenen enz. met ruim *f* 628,000 vermeerderd. Er worden wel bezuinigingen voor de toekomst beloofd, intusschen heeft de ondervinding veelvuldig geleerd, hoeveel op zulke beloften is te rekenen.

3º.) In de vroegere artikelen was (in weerspraak met zekere dagbladen) beweerd, dat ook na den vrede met België en het ophouden der buitengewone omstandigheden, het stelsel van schuldvermeerdering geenszins opgegeven, maar hoogstwaarschijnlijk op eene nog grootere schaal in werking gebragt zoude worden. Wel nu! Het gouvernement vraagt den *onvoorwaardelijken waarborg der natie* voor eene nieuw te creëeren schuld van *f* 56,000,000.00, zegge zes en vijftig millioen gulden; dus voor eene som veel grooter dan die, welke men sedert vijf jaren jaarlijks gewoon was te vragen.

4º.) In de vroegere artikelen was (in weerspraak met zekere dagbladen) beweerd, dat, gelijk men bijkans vijftien jaren lang telkens nieuwe lasten op de schouders van het goedwillige *amortisatie-syndicaat* legde, van welks bloei en welvaart men hoog opgaf, op dezelfde oogenblikken, als deszelfs schuldenlast al hooger en hooger klom — zoo voor het vervolg op rekening of op naam van niet de minder goedwillige *Overzeesche bezittingen van het rijk* zoude worden gezondigd, dat is te zeggen: dat, terwijl men lofliederen zoude aanheffen wegens derzelver bloei en voorspoed, de schulden ten haren laste al hooger en hooger zouden worden opgevoerd.

Men beschouwe thans het tafereel, nopens den staat der Oost-Indische bezittingen, geschetst in de ministeriële voordragt, in verband met het ontwerp van wet tot daarstelling eener nieuwe schuld van 56 millioen gulden ten laste dezer bloeijende bezittingen, — en oordeele, of mijne bezorgdheid gegrond was.

In dezelfde ministeriële aanspraak leest men, met opzigt tot het vroeger zoo hoog geprezene amortisatie-syndicaat:

» De toelage aan het amortisatie syndicaat, sedert eenige jaren voor memorie uitgetrokken, is nu niet langer kunnen achterwege blijven; *zonder deze toelage, ja zelfs zonder meerdere ondersteuning, kan die instelling*, welker hulpmiddelen zoo zeer door de omstandigheden hebben geleden, NIET LANGER AAN DERZELVER VERPLIGTINGEN VOLDOEN."

Verhoede de Hemel, dat men eenmaal deze zinsnede ten opzigte van den staat der geldmiddelen van 's rijks overzeesche bezittingen bezige!

5º.) In de vroegere artikelen was (in weerspraak met zekere dagbladen) beweerd, dat er, buiten en behalve de kolossale schuldenmassa, sedert 1830 in het openbaar en met toestemming der Staten-Generaal opgenomen, ook nog *aanzienlijke geheime schulden* bestonden; dat de geldelijke verpligtingen, den koloniën in de laatste jaren opgelegd, hoogstwaarschijnlijk *niet werden gedekt, door een zuiver rendement dier koloniën, maar door geheime middelen van krediet*. Thans leest men in het *ontwerp van wet, tot daarstelling van schuld, ten laste van 's rijks overzeesche bezittingen*, als volgt:

» . . . dat de middelen behoorden te worden aangewezen tot teruggave der voorschotten, welke gestrekt hebben om de koloniale administratie hier te lande in staat te stellen tot kwijting der geldelijke verpligtingen, aan dezelve onder buitengewone omstandigheden opgelegd, in het belang van 's rijks schatkist."

» dat een gedeelte der voormelde verpligtingen, door bijzondere oorzaken is achterstallig gebleven, en alsnog dient te worden vervuld," *enz.*

Men toone toch aan, waar en wanneer deze voorschotten, die thans door de opbrengst van eene nieuwe geldleening zullen gerestitueerd worden, *in 's rijks ontvangsten* zijn gebragt! En indien dit niet kan geschieden, indien in alle vroegere begrootingswetten en afrekeningen niets daarvan is te vinden — verdienden deze schulden (waarvan dat gedeelte van het publiek, hetwelk aan de gegrondheid mijner bewering geen geloof hechtte, thans zoo onverwacht kennis krijgt) niet in allen opzigte de benaming van *geheime schulden*? Dat *het Handelsblad*, *de Avondbode* of andere ministeriële organen daarop kort en duidelijk antwoorden, niet met veel omslag en *bedrog van woorden* (om eene geliefkoosde uitdrukking van den *Avondbode* te gebruiken) die niets beteekenen, — dat zij eenvoudiglijk den regel aantoonen, waar de gelden, die men thans denkt terug te betalen, in de ontvangst van 's rijks geldmiddelen zijn gebragt?

6º.) In de vroegere artikelen was (in weerspraak met zekere dagbladen) beweerd, dat, na den vrede met België menige tot dus verre kunstig bedekte wond zoude te voorschijn komen; dat er tot de genezing buitengewone inspanningen zouden vereischt worden; dat het stelsel van gestadige schuldvermeerdering, door gedienstige schrijvers zoo warm verdedigd, door het publiek geenszins werd goedgekeurd, maar slechts als een noodzakelijk kwaad gevolg der drukkende omstandigheden werd beschouwd, hetwelk met het ophouden dier omstandigheden moest eindigen; dat derhalve na den vrede wel nieuwe leeningen, echter geene gretige koopers voor dezelve te verwachten waren, en dat een gevoelige achteruitgang der prijzen van de nationale effekten en vermindering van het nationale vermogen het onvermijdelijke gevolg van een verderfelijk stelsel zoude zijn.

Welnu! In weerwil van de redeneringen van den *Avondbode* (1) is de vrede met België tot stand gekomen en schijnt de tegenwoordige stand van zaken in dien nieuwen staat zich al meer en meer te bevestigen, hebben ook de overige geschilpunten in Europa eene vreedzame oplossing gekregen of veel van hare dreigende houding verloren; in weerwil van de voorspellingen van den *Avondbode* zal onze nationale schuld ook na den zoo lang gewenschten vrede worden vermeerderd; in weerwil der door den *Avondbode* en andere publieke schrijvers rijkelijk geleverde bijdragen tot verdediging van het stelsel van schuldvermeerdering houdt het publiek zoodanige vermeerdering niet voor eene vermeerdering van het nationale vermogen, maar voor eene buitensporige vermeerdering van 's rijks lasten; wint de vrees al meer en meer veld, dat deze met den tijd niet zullen kunnen worden opgebragt, en is, daarom de uitwerking van nieuwe leeningen hoogst noodlottig voor 's rijks krediet, zoo als de beweging ter beurze in de jongste dagen bewijst.

Ik heb in al mijne vertoogen getracht te bewijzen, dat het zoogenaamde kredietstelsel, dat is het stelsel om de uitgaven van den staat telkens door middelen van krediet te dekken, een nadeelig, verderfelijk en tevens *hoogst gevaarlijk* stelsel is, omdat het de welvaart en zelfs het zedelijk bestaan van den staat van den goeden of kwaden wil der geldhouders en beursspeculanten afhankelijk maakt; omdat het dezen de magt geeft, het geheele raderwerk van den staat te verstoren, door te zeggen: » *Laat ons zien of men ons kan betalen, zonder dat wij zelve het daartoe benoodigde geld geven!*"

Reeds beginnen vele geldhouders en speculanten zoo te denken; reeds is het zeer moeijelijk geworden, eene nieuwe leening te plaatsen; reeds hoort men velen zeggen: » Verkoopt gerust uwe Nederlandsche effecten; Gij zult dezelve altijd tegen minderen prijs van het gouvernement wederom krijgen!" Indien die meening algemeen veld mogt winnen, waar ware dan een einde aan de daling der prijzen? eene daling, te verontrustender, omdat zij plaats heeft op hetzelfde oogenblik, dat de vrede naar buiten is verzekerd; dat de volmaaktste inwendige rust heerscht; dat onze koloniën in bloei en opbrengst toenemen; dat schier alle publieke effecten van andere staten zich op eene nimmer gekende hoogte staande houden: — waaraan anders willen de verdedigers van het ministeriële stelsel deze aanzienlijke vermindering in de waarde der nationale effekten toeschrijven dan aan dit stelsel zelf?

Maar juist omdat ik nopens alle deze punten sedert lang anders dacht en schreef dan anderen, daarom hebben ook de voorgestelde financiële wetten mijne verwachtingen geenszins te leur gesteld; ja ik wil niet ontkennen, dat in deze voorstellen sommige kiemen, hoe zwak dan ook, van toenadering tot een meer geregeld beheer van zaken zijn te ontdekken. Zoo heeft het eenigzins voldaan, dat de som, voor de nationale schuld uitgetrokken, minder van de waarheid is verwijderd, dan voorheen het geval is geweest; dat er maatregelen schijnen beraamd te worden, om de buitengewone begunstigingen en winsten der handelmaatschappij — dat troetelkind van ons gouvernement — eenigzins te beperken; dat er aan de Staten-Generaal meer inzage in de huishoudelijke betrekkingen der koloniën zal worden gegeven; dat er aan aflossing van schuld gedacht wordt — wel is waar op een oogenblik, dat men deze weder met vele millioenen denkt te vermeerderen. — Deze en andere punten behoude ik mij voor, nader ter behandeling te brengen, en tevens het bewijs te leveren, dat er weinige staten in de wereld zoo veel gegronde aanspraak op vertrouwen hebben als Nederland, en dat het alleen aan het bewind is toe te schrijven, indien niet slechts dit vertrouwen niet bestaat, maar het verschrikkelijke beeld van een staatsbankroet den geldhouders voor den geest zweeft.

X. X.

Letternieuws.

De onbevoegdheid van de helft der leden van de Staten-Generaal van het gesloopte Koningrijk der Nederlanden; door Mr. *Dirk Donker Curtius*. Arnhem, *C. A. Thieme*. *1839*. 20 bl.

(*Slot van No. 178.*)

In zijne derde afdeeling, eindelijk, *Bewijs uit de bepalingen der grondwet van 1815*, zegt de geachte schrijver:

» Niet minder dan vijf en twintig artikelen der grondwet zijn ge-

(1) Dat hier bij voorkeur de *Avondbode* wordt genoemd, geschiedt geenszins uit animositeit tegen dit dagblad, welks bestuurderen de schrijver dezer artikelen veel achting toedraagt. Het geschiedt alleen, omdat de *Avondbode* eene zekere partij vertegenwoordigt, die als tegenstander der scheiding van België en vriendschappelijke betrekkingen met dien nieuwen staat en als ijverige kampvechter van het schuldvermeerderingstelsel wordt beschouwd.

heel of ten deele, niet op de wijze zoo als de grondwet bepaalt, maar door den drang der omstandigheden, vernietigd.

» Zij betreffen de belangrijkste punten eener constitutie: de bestanddeelen van het rijk; het getal van de leden der beide kamers; de bevoegdheid dier kamers om een verbindend besluit te nemen; de beurtelingsche zitting dier kamers in de beide deelen van het rijk, ook zonder bepaalde oproeping; de tienjarige begrooting; de zamenstelling der hoogste ligchamen van staat, en de herziening.

» Nooit heeft men opgelost de eenvoudige redenering: uit honderd en tien leden moet de Tweede Kamer bestaan, en uit meer dan de helft dier leden moet zij vergaderen, om een besluit te kunnen nemen.

» Onbeantwoord moet de vraag blijven, reeds in 1830 door den heer LIEMAN voorgebragt: » Vanwaar ontleenen onze afgevaardigden » hunne magt?", en toestemmend moet zijne verdere vraag worden beantwoord: » Staan wij slechts onder een voorloopig bestuur, hetwelk » van den drang der omstandigheden zijnen lastbrief ontleent?"

» En zoodanige schijn-wettigheid zoude men tot in de meest verwijderde toekomst willen doen voortduren!

» Indien men volstrekt wil eene ontbindende voorwaarde; wel nu, zij is gelegen in de bepaling, dat zonder *zes en vijftig leden* geen besluit kan genomen worden.

» Kunnen die zes en vijftig niet bijeen worden gebragt, dan is het geval daar, dat de grondwet in haar teederste deel, waarvan zij geheel afhangt, niet meer werken kan, en dat wij alzoo een geheel nieuw verbond moeten daarstellen.

» Daarbij komt, dat bijna al de constitutionele instellingen van zeker deel van het rijk zijn vernietigd, dat dit deel (Limburg) in het geheel niet meer is vertegenwoordigd. — Zal niets van dit gewest tot het nieuwe Nederland behooren? Of zal men, zonder dat deel te kennen, aan hetzelve, door eene nieuwe schijn-wettigheid, een verbond opdringen, door onze *vijf en vijftig* ter beoordeeling van eene dubbele Kamer, geheel buiten hetzelve gekozen, gebragt?

» De eene ongerijmdheid verdringt hier de andere.

» Doch zien wij artikel 229 eens in; het is de bepaling, waarop het hier aankomt; het verdient dus wel al onze aandacht.

» In geval," zoo luidt art. 229 » in het vervolg eenige *verandering* of *bijvoeging* in de grondwet noodig mogte zijn, moet deze *noodzakelijkheid bij eene wet verklaard* en de verandering of bijvoeging zelve duidelijk aangewezen en uitgedrukt worden."

» En is in dat artikel sprake van eene geheele omwerking der grondwet, welke door de vernietiging van vijf en twintig hoofdbepalingen en den afval van meer dan het halve koningrijk in het oog van elk verstandig mensch vereischt wordt, maar slechts van eenige *vereeniging* of *bijvoeging*.

» *Eenige verandering* of *bijvoeging*: — en het geldt hier het optrekken van een geheel nieuw rijk, geheel ongelijk in uitgestrektheid en in behoeften van het koningrijk der Nederlanden!

» *Eenige verandering* of *bijvoeging*: — en het komt er op aan, om te regelen hoe de oude Vereenigde Nederlanden weder eenen afzonderlijken staat onder de souvereiniteit van ORANJE zullen uitmaken!

» *Eenige verandering* of *bijvoeging*: — waar de bestanddeelen van het rijk, de vertegenwoordiging en de zamenstelling van de overige staats-ligchamen zijn verbroken!

» De eerste woorden van het artikel bewijzen reeds, dat hetzelve niet is geschreven voor het geval, waarin wij verkeeren.

» Voorts moet de *noodzakelijkheid* van *eenige verandering* of *bijvoeging* bij *eene wet* worden verklaard.

» De koning zal alzoo moeten voorstellen, en de kamers zullen er over moeten beraadslagen, of aan eene dubbele kamer de vragen zullen worden voorgelegd, of art. 1 der grondwet in dien zin *al* of *niet* zal moeten worden veranderd, dat Zuid-Braband, Luik, Oost- en West-Vlaanderen, Henegouwen enz. geene deelen meer van het rijk uitmaken, en of de Staten-Generaal voortaan nog het eene jaar in de noordelijke, het andere jaar in de zuidelijke provinciën zullen vergaren!

» Ik lees reeds in de vreemde papieren: » In Holland nemen de » Staten-Generaal in ernstige overweging, of zij, (uit hoofde van » hunnen eed, van niet te gedoogen, dat onder eenig voorwendsel, » *hoe ook genaamd*, van de grondwet van het gesloopte koningrijk » afgeweken worde), niet om het andere jaar, daar de zaken nu toch » tusschen België en Holland geschikt en er alzoo vrede is, te Brussel » zullen vergaderen.".

» Ik wil dit belagchelijk oogpunt van het stelsel, dat ik bestrijde, niet verder drijven, omdat de zaak te ernstig en van te ver uitziende gevolgen is. Genoeg intusschen, dat ook de letter van art. 229 niet toelaat, om hetzelve bij de slooping van het koningrijk en in den toestand, waarin wij daardoor zijn gebragt, van toepassing te maken, om ons betoog voor voldongen te houden."

Bij dit opmerkelijk vertoog, hetgeen men nu misschien in den wind slaan kan, maar over welks versmading men zich later gewisselijk zou berouwen, voegt de heer DONKER CURTIUS het volgende

Besluit.

» Eene overmagt heeft het koningrijk der Nederlanden ontbonden, en het verbond, voor dat rijk geschreven, aan stukken gescheurd. Uitwendig zijn wij op nieuw geconstituëerd door de tractaten, welke die van Weenen hebben vervangen; inwendig behooren wij ons te vestigen door een nieuw verbond.

» Dit verbond moet, zoo begreep het de koning zelf, bij art. 5 van het besluit van 22 april 1815, tusschen hem en de natie worden tot stand gebragt.

» In de daarstelling van dit verbond is de mildste of vrijzinnigste weg de verkieslijkste, omdat hij allen twist over de wettigheid in de toekomst uitsluit. Die weg is, gelukkigerwijze, bij ons zonder gevaar, omdat onze wenschen niet overdreven zijn, onze aard gematigd is.

» Elke andere weg leidt, voor het oogenblik, tot verdeeldheid, berisping en niet ongepaste bespotting; voor de toekomst is hij hoogst gevaarlijk.

» Het verbond zelf moet zoo zijn ingerigt, dat uit de instellingen volksgeest en burgerzin worden geboren; dat zijn de eenige ankers, welke eenen kleinen staat kunnen behouden; zonder dezelve worden wij rijp voor nieuwe afscheuring of vreemde overheersching; behoudende het bestaande, zijn wij het binnen weinige jaren.

» Wee over ons, indien wij dit onheil kunnen voorkomen, en het niet zullen hebben gedaan."

Geranium Robertianum tegen de jicht; aanbevolen door Dr. A. PICCIOLI.

Den aanbeveler van dit middel werd hetzelve door eenen kruidkundige tegen de jicht geroemd, en hij besloot, hoewel min of meer ongeloovig, het in een eerstkomend geval te beproeven. Dit deed zich spoedig op, en het kruid der plant werd den lijder gegeven met het voorschrift om het als *decoctum* op de lijdende plaatsen te leggen en dit alle twee of drie uren te herhalen. De uitwerking was verrassend, de pijn nam spoedig af, en na korten tijd gevoelde de zieke zich vrij van zijne kwaal. Dezelfde gunstige werking oefende het middel in alle overige, later door dr. PICCIOLI behandelde gevallen, zelfs van met hevige smart gepaarde arthritis. — Het *Geranium Robertianum* behoort tot de 10de soort der 16de klasse van *Linné*, is in Europa zeer gewoon en groeit, vooral in Toskane, op belommerde plaatsen, in de nabijheid van oude muren en aan beeken in het wild, is eenjarig en bloeit in april en october. (*Arch. delle sc. med. fis.*)

Correspondentie.

De brief uit Leiden, klagten behelzende over dubbel afgevorderde patenten, kan niet worden geplaatst, vermits er geen handteekening bijgevoegd is.

Waterhoogte te Arnhem

Den 29 Oct. 0 El 9 Palm 9 Duim; gewassen 0 Duim; gevallen 6 D.

Advertentiën.

Te Arnhem bij C. A. THIEME, Boekdrukker.